

Kehitysvammaisten Tukiliitto ry www.tukiliitto.fi

HE 110/2025 omaishoitolain ja perhehoitolain muutoksista: Kehitysvammaisten Tukiliiton näkemykset

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan etäkuuleminen 7.11.2025

Juristi Tanja Salisma, Kehitysvammaisten Tukiliitto ry

Kehitysvammaisten Tukiliitto

- Kehitysvammaisten ja vastaavaa tukea tarvitsevien ihmisten sekä heidän läheistensä valtakunnallinen ihmisoikeus- ja kansalaisjärjestö
  - Noin 150 jäsenyhdistystä, joissa yht. n. 14 000 henkilöjäsentä
- Toiminnan vahvana perustana Suomea velvoittava YK:n vammaissopimus ja sen mukaisten oikeuksien toteuttaminen

Kehitysvammaiset ihmiset omais- ja perhehoidossa

- Suomessa on n. 50 000 kehitysvammaista ihmistä, joista useita tuhansia saa omaishoidon tukea
  - Suurin osa hoidettavista on alaikäisiä lapsia ja nuoria, mutta myös aikuisia omaishoidettavia on edelleen merkittävä määrä
  - Määrärahojen kiristyessä ja tuen myöntämiskriteerien tiukentuessa kohderyhmissämme on myös yhä enemmän epävirallisia omaishoitotilanteita
- Lyhyt- ja pitkäaikaista perhehoitoa saa myös moni kehitysvammainen lapsi ja aikuinen
  - Kehitysvammaisten ihmisten perhehoidon määrä on kuitenkin laskusuunnassa

Omaishoidon tuen vähimmäispalkkion korottaminen

- Kannatamme esitystä, mutta se ei yksinään riitä varsinkaan tilanteessa, jossa monilla hyvinvointialueilla säästetään omaishoidon tuesta
  - Säästöt aiheuttavat tyypillisesti paitsi isompia taloudellisia kustannuksia muualla, niin ennen kaikkea kohtuuttomia inhimillisiä kustannuksia
- On tärkeää pyrkiä kehittämään omaishoidon tukea ja myös sitä koskevaa lainsäädäntöä mahdollisimman pian
  - Keskeisinä tavoitteina tulee olla yhdenvertaiset valtakunnalliset tuen myöntämiskriteerit sekä tuen sitovuuteen ja vaativuuteen nähden kohtuullisemmat palkkiotasot
  - Huomiota tulee kiinnittää myös mm. vapaiden aikaiseen hoitoon sekä omaishoitajuuden ja työn yhteensovittamiseen
- Olennaista on myös seuranta, jotta voidaan varmistaa, että mm. nyt esitetyt panostukset todella kohdentuvat tarkoitetulla tavalla omaishoitajille, sekä tehdä jatkossa tietoon perustuvia päätöksiä
  - Vrt. vammaispalvelulain uudistuksen toteutukseen varattu lisärahoitus, jota ei hyvinvointialueilta (asiakkailta ja ammattilaisilta) välittyvien tietojen perusteella näy vammaispalveluissa, vaan ko. palveluihin kohdistuu vahvojakin säästötavoitteita

Perhehoitajan aseman parantaminen ennakoimattomissa muutostilanteissa

- Kannatamme esitettyä muutosta
- Suomessa on suuri tarve lisätä yksilöllisiä vammaisten ihmisten asumisen tuen ja lyhytaikaisen huolenpidon (ml. omaishoidon vapaiden aikainen hoito) ratkaisuja, ja perhehoito on inhimillinen hoitovaihtoehto sekä joissain tilanteissa jopa ainoa toimiva ratkaisu kehitysvammaiselle ihmiselle
  - Vammaisten ihmisten perhehoito on kuitenkin viime vuosina vähentynyt

→ Tärkeää kehittää ja edistää vammaisten ihmisten perhehoitoa, ml. selvittää myös muut perhehoitoa koskevan lainsäädännön mahdolliset muutostarpeet

Kiitos!

Lisätietoja: tanja.salisma@tukiliitto.fi

Tukiliitto.fi @tukiliitto